

عنوان مقاله:

تدابیر روحانیان زردشتی برای مقابله با تغییر دین به دینان (از سقوط شاهنشاهی ساسانی تا پایان سده چهارم هجری)

محل انتشار:

دو فصلنامه جستارهای تاریخی، دوره 2، شماره 1 (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

روزبه زرین کوب - استادیار دانشگاه تهران

علی یزدانی راد - دانشجوی دکتری دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر با تکیه بر اسناد و متون تاریخی؛ به ویژه متون زردشتی که عمدتاً در سده سوم و چهارم هجری تدوین شده و صبغه دینی دارند، به بررسی تدابیری می پردازد که روحانیت زردشتی پس از سقوط شاهنشاهی ساسانی، برای حفظ و بقای جامعه زردشتی و ممانعت از تغییر دین روزافزون به دینان اندیشیدند. این تدابیر را، که مبتنی بر سنت های کهن بودند، می توان به چهار دسته اصلی تقسیم کرد: الف) مجازات و فشارهای اقتصادی؛ ب) مشوق های اقتصادی؛ ج) انزوای خودخواسته؛ د) ترویج ادبیات نجات بخشی. هیچ یک از این تدابیر مانع از گروش روزافزون زردشتیان به اسلام نشد؛ ضمن این که گاه این تدابیر نتیجه معکوس داشت و عملاً منجر به تشدید فشارهای وارده بر به دینان شد، به ویژه هنگامی که اسلام در ایران کاملاً تثبیت شد و زردشتیان در اقلیت قرار گرفتند، و سرعت گروش به دینان به اسلام افزایش یافت. ادبیات نجات بخشی، که برآمده از شرایط دشوار زردشتیان در روزگاری بود به صورت اقلیتی کوچک در دل جامعه بزرگ اسلامی می زیستند، تنها عاملی بود که امید را در دل اندک زردشتیان باقی مانده روشن نگاه می داشت و ایشان را به پایداری بر به دینی ترغیب می کرد.

کلمات کلیدی:

اسلام، به دینان، روحانیان زردشتی، انزوا، پاک و نجس، پیشگویی، نجات بخشی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1469056>

